

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4881/2538

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.วิ.พ. มาตรา 144, ป.พ.พ. มาตรา 1722, ป.วิ.พ. มาตรา 173

ย่อ / หลักกฎหมาย

คดีก่อนโจทก์ฟ้องขอให้เพิกถอนนิติกรรมการซื้อขายที่ดินระหว่างจำเลยทั้งสอง

คำพิพากษา

คดีนี้โจทก์ฟ้องขอให้จำเลยทั้งสองร่วมกันใช้ค่าที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างตามราคาที่เป็นจริง แต่คดีทั้งสองโจทก์อ้างเหตุเหมือนกันว่าจำเลยทั้งสองสมคบกันฉ้อฉลซื้อขายที่ดินซึ่งเป็นทรัพย์สินมรดกของผู้ตายต่ำกว่าราคาท้องตลาด คดีทั้งสองจึงมีประเด็นข้อพิพาทอย่างเดียวกันว่า จำเลยทั้งสองได้สมคบกันซื้อขายที่ดินในราคาที่ต่ำกว่าราคาท้องตลาดทำให้ทายาทเสียหายหรือไม่เมื่อคดีก่อนศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาแล้วคู่ความมิได้อุทธรณ์แต่คดียังไม่ถึงที่สุด ฟ้องคดีนี้ของโจทก์จึงเป็นการดำเนินการกระบวนพิจารณาซ้ำตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 144 โจทก์ฟ้องว่า โจทก์เป็นทายาทและผู้จัดการมรดกทั่วไปของนายคำตาล กองกิจ ส่วนจำเลยที่ 1 เป็นผู้จัดการมรดกเฉพาะที่ดิน 8 แปลง ซึ่งรวมถึงที่ดิน น.ส.3 เล่มที่ 5 หน้า 112 เลขที่ 15 เนื้อที่ 2 ไร่ 2 งาน 98 ตารางวา พร้อมสิ่งปลูกสร้างซึ่งเรียกว่า ตลาดสดบ้านทราย อันประกอบด้วยอาคารไม้ชั้นเดียว 1 หลัง กับห้องแถวไม้ชั้นเดียวและสองชั้น 30 ห้อง จำเลยที่ 2 เป็นบุตรเขยจำเลยที่ 1 เมื่อวันที่ 8 มกราคม 2530 จำเลยที่ 1 นำคำสั่งศาลที่ตั้งจำเลยที่ 1 เป็นผู้จัดการมรดกเฉพาะไปขอรับโอนที่ดินแปลงดังกล่าวมาเป็นของตนในฐานะผู้จัดการมรดกแล้วคบคิดกันกับจำเลยที่ 1 ฉ้อฉลโอนขายต่อไปให้จำเลยที่ 2 ในราคาเพียง 200,000 บาท ซึ่งราคาที่แท้จริงไม่ต่ำกว่า 2,000,000 บาท การตกลงดังกล่าวจำเลยที่ 1 มีส่วนได้เสียด้วยเพราะจำเลยที่ 2 เป็นบุตรเขยของจำเลยที่ 1 แต่มิได้รับอนุญาตจากศาลตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1722 เงินที่ขายได้ก็ไม่นำมาแบ่งปันแก่ทายาท อันเป็นการปฏิบัติหน้าที่ผู้จัดการมรดกโดยไม่สุจริต การกระทำของจำเลยทั้งสองทำให้ กองมรดกของนายคำตาลหรือคำตานเสียหาย โจทก์และทายาทอื่นขอให้จำเลยทั้งสองชดเชยราคาที่แท้จริงแก่กองมรดกแล้ว แต่ตกลงกันไม่ได้ ขอให้บังคับจำเลยทั้งสองร่วมกันชำระเงินค่าที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างเป็นเงิน 2,000,000 บาท พร้อมดอกเบี้ยร้อยละ 7.5 ต่อปี นับแต่วันฟ้องจนกว่าจะชำระเสร็จแก่กองมรดกจำเลยทั้งสองให้การว่า นายคำตาลหรือคำตานเจ้ามรดกถึงแก่ความตายเมื่อปี 2525 นับแต่เจ้ามรดกถึงแก่ความตายจำเลยที่ 1 ครอบครองที่ดินพิพาทตลอดมา โดยโจทก์และทายาทอื่นไม่เคยมาเกี่ยวข้องกับจำเลยที่ 1 เคยปฏิเสธการแบ่งมรดกให้แก่โจทก์กับทายาทอื่นหลายครั้ง โจทก์ทราบถึงการซื้อขายที่ดินพิพาทระหว่างจำเลยที่ 1 ที่ 2 แล้ว แต่มิได้ฟ้องคดีภายใน 1 ปี การซื้อขายเสร็จสิ้นเมื่อปี 2530 แต่โจทก์ไม่ฟ้องเรียกคืนหรือใช้ราคาทรัพย์สินเนื่องจากการจัดมรดกภายใน 5 ปี คดีโจทก์จึงขาดอายุความ ราคาที่ซื้อขาย 200,000 บาท นั้นสูงพอสมควรในขณะทำการซื้อขายแล้ว และจำเลยที่ 2 รับซื้อไว้โดยสุจริตเสียค่าตอบแทนไม่จำเป็นต้องใช้ราคาทรัพย์สิน โจทก์เคยฟ้องจำเลยทั้งสองต่อศาลชั้นต้นเป็นคดีแพ่งหมายเลขดำที่ 150/2534 หมายเลขแดงที่ 71/2535 และศาลได้มีคำพิพากษาในประเด็นข้อพิพาทแล้ว คดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลอุทธรณ์ การที่โจทก์นำคดีนี้มาฟ้องจึงเป็นการดำเนินการกระบวนพิจารณาซ้ำ ขอให้ยกฟ้องศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง โจทก์อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค

2พิพากษายืน โจทก์ฎีกาศาลฎีกาวินิจฉัยว่า "ข้อเท็จจริงเบื้องต้นฟังได้เป็นยุติว่าโจทก์เป็นผู้จัดการมรดกทั่วไปของนายคำตาลหรือคำตาน กองกิจผู้ตาย ส่วนจำเลยที่ 1 เป็นผู้จัดการมรดกที่ดินของผู้ตาย 8 แปลงรวมทั้งที่ดินพิพาทด้วย เมื่อปี 2530 จำเลยที่ 1 ทำนิติกรรมโอนขายที่ดินพิพาทให้แก่จำเลยที่ 2 ในราคา 200,000 บาท โจทก์จึงฟ้องขอให้เพิกถอนนิติกรรมการซื้อขายที่ดินระหว่างจำเลยทั้งสองโดยอ้างว่าจำเลยทั้งสองสมคบกันฉ้อฉลซื้อขายที่ดินพิพาทอันเป็นมรดกของผู้ตายต่ำกว่าราคาท้องตลาดในขณะนั้น ศาลชั้นต้นฟังว่าคดีขาดอายุความ พิพากษายกฟ้องปรากฏตามสำนวนคดีแพ่งหมายเลขแดงที่ 71/2535 ของศาลชั้นต้น โจทก์มาฟ้องจำเลยทั้งสองเป็นคดีนี้ มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของโจทก์ว่าฟ้องคดีนี้เป็นประเด็นเดียวกับคดีก่อนหรือไม่พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า แม้ในคดีแพ่งหมายเลขแดงที่ 71/2535โจทก์ฟ้องขอให้เพิกถอนนิติกรรมซื้อขายที่ดินพิพาทระหว่างจำเลยทั้งสองและในคดีนี้โจทก์ฟ้องขอให้จำเลยทั้งสองร่วมกันใช้ค่าที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างตามราคาที่แท้จริงก็ตามแต่ในคดีทั้งสองดังกล่าวโจทก์อ้างเหตุในการฟ้องเหมือนกันว่าจำเลยทั้งสองสมคบกันฉ้อฉลซื้อขายที่ดินพิพาทอันเป็นทรัพย์มรดกของผู้ตายต่ำกว่าราคาท้องตลาด คดีทั้งสองจึงมีประเด็นข้อพิพาทอย่างเดียวกันว่า จำเลยทั้งสองได้สมคบกันซื้อขายที่ดินพิพาทในราคาที่ต่ำกว่าราคาท้องตลาดทำให้ทายาทเสียหายหรือไม่เมื่อข้อเท็จจริงฟังได้จากสำนวนในคดีแพ่งหมายเลขแดงที่ 71/2535คู่ความมิได้อุทธรณ์ แต่คดียังไม่ถึงที่สุด การฟ้องคดีของโจทก์จึงเป็นการดำเนินการกระบวนพิจารณาซ้ำตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 144ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 2 พิพากษานั้น ศาลฎีกาเห็นฟ้องด้วยในผล"พิพากษายืน อุบัตยย่อฎีกาตัดสินเกี่ยวกับปัญหาข้อกฎหมายคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4881/2538นาย แอ ไชย แก้ว ในฐานะ ทายาท และ ผู้จัดการมรดก ของโจทก์นาย คำ ตา ลหรือคำตาน กอง กิจโจทก์นาง แอน ทราย คำ กับพวกจำเลย ป.วิ.พ. ม. 144คดีก่อนโจทก์ฟ้องขอให้เพิกถอนนิติกรรมซื้อขายที่ดินระหว่างจำเลยทั้งสอง คดีนี้โจทก์ฟ้องขอให้จำเลยทั้งสองร่วมกันใช้ค่าที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างตามราคาที่แท้จริง แต่คดีทั้งสองโจทก์อ้างเหตุเหมือนกันว่าจำเลยทั้งสองสมคบกันฉ้อฉลซื้อขายที่ดินซึ่งเป็นทรัพย์มรดกของผู้ตายต่ำกว่าราคาท้องตลาด คดีทั้งสองจึงมีประเด็นข้อพิพาทอย่างเดียวกันว่าจำเลยทั้งสองได้สมคบกันซื้อขายที่ดินในราคาที่ต่ำกว่าราคาท้องตลาดทำให้ทายาทเสียหายหรือไม่เมื่อคดีก่อนศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาแล้วคู่ความมิได้อุทธรณ์แต่คดียังไม่ถึงที่สุด ฟ้องคดีนี้ของโจทก์จึงเป็นการดำเนินการกระบวนพิจารณาซ้ำตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 144โจทก์ฟ้องว่า โจทก์เป็นทายาทและผู้จัดการมรดกทั่วไปของนายคำตาล กองกิจ ส่วนจำเลยที่ 1 เป็นผู้จัดการมรดกเฉพาะที่ดิน 8 แปลง ซึ่งรวมถึงที่ดิน น.ส.3 เล่มที่ 5 หน้า 112เลขที่ 15 เนื้อที่ 2 ไร่ 2 งาน 98 ตารางวา พร้อมสิ่งปลูกสร้างซึ่งเรียกว่า ตลาดสดบ้านทราย อันประกอบด้วยอาคารไม้ชั้นเดียว 1 หลัง กับห้องแถวไม้ชั้นเดียวและสองชั้น 30 ห้องจำเลยที่ 2 เป็นบุตรเขยจำเลยที่ 1 เมื่อวันที่ 8 มกราคม 2530จำเลยที่ 1 นำคำสั่งศาลที่ตั้งจำเลยที่ 1 เป็นผู้จัดการมรดกเฉพาะไปขอรับโอนที่ดินแปลงดังกล่าวมาเป็นของตนในฐานะผู้จัดการมรดกแล้วคบคิดกันกับจำเลยที่ 1 ฉ้อฉลโอนขายต่อไป ให้จำเลยที่ 2ในราคาเพียง 200,000 บาท ซึ่งราคาที่แท้จริงไม่ต่ำกว่า2,000,000 บาท การตกลงดังกล่าวจำเลยที่ 1 มีส่วนได้เสียด้วยเพราะจำเลยที่ 2 เป็นบุตรเขยของจำเลยที่ 1 แต่มิได้รับอนุญาตจากศาลตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1722 เงินที่ขายได้ก็ไม่นำมาแบ่งปันแก่ทายาท อันเป็นการปฏิบัติหน้าที่ผู้จัดการมรดกโดยไม่สุจริต การกระทำของจำเลยทั้งสองทำให้ กองมรดกของนายคำตาลหรือคำตานเสียหาย โจทก์และทายาทอื่นขอให้จำเลยทั้งสองชดใช้ราคาที่แท้จริงแก่กองมรดกแล้ว แต่ตกลงกันไม่ได้ ขอให้บังคับจำเลย

ทั้งสองร่วมกันชำระเงินค่าที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างเป็นเงิน 2,000,000 บาท พร้อมดอกเบี้ยร้อยละ 7.5 ต่อปี นับแต่วันฟ้องจนกว่าจะชำระเสร็จแก่กองมรดกจำเลยทั้งสองให้การว่า นายคำตาลหรือ คำตานเจ้ามรดกถึงแก่ความตายเมื่อปี 2525 นับแต่เจ้ามรดกถึงแก่ความตายจำเลยที่ 1 ครอบครอง ที่ดินพิพาทตลอดมา โดยโจทก์และทายาทอื่นไม่เคยมาเกี่ยวข้องกับจำเลยที่ 1 เคยปฏิเสธการแบ่ง มรดกให้แก่โจทก์กับทายาทอื่นหลายครั้งโจทก์ทราบถึงการซื้อขายที่ดินพิพาทระหว่างจำเลยที่ 1 ที่ 2 แล้ว แต่ไม่ได้ฟ้องคดีภายใน 1 ปีการซื้อขายเสร็จสิ้นเมื่อปี 2530 แต่โจทก์ไม่ฟ้องเรียกคืนหรือใช้ ราคาทรัพย์สินเนื่องจากการจัดมรดกภายใน 5 ปี คดีโจทก์จึงขาดอายุความ ราคาที่ซื้อขาย 200,000 บาท นั้นสูงพอสมควรในขณะที่ทำการซื้อขายแล้ว และจำเลยที่ 2 รับซื้อไว้โดยสุจริตเสียค่าตอบแทน ไม่จำเป็นต้องใช้ราคาทรัพย์สิน โจทก์เคยฟ้องจำเลยทั้งสองต่อศาลชั้นต้นเป็นคดีแพ่งหมายเลขดำที่ 150/2534หมายเลขแดงที่ 71/2535 และศาลได้มีคำพิพากษาในประเด็นข้อพิพาทแล้ว คดีอยู่ ระหว่างการพิจารณาของศาลอุทธรณ์ การที่โจทก์นำคดีนี้มาฟ้องจึงเป็นการดำเนินกระบวนการ พิพิจารณาซ้ำ ขอให้ยกฟ้องศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง โจทก์อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค 2พิพากษายืน โจทก์ฎีกาศาลฎีกาวินิจฉัยว่า "ข้อเท็จจริงเบื้องต้นฟังได้เป็นยุติว่าโจทก์เป็น ผู้จัดการมรดกทั่วไปของนายคำตาลหรือคำตาน กองกิจผู้ตาย ส่วนจำเลยที่ 1 เป็นผู้จัดการมรดก ที่ดินของผู้ตาย 8 แปลงรวมทั้งที่ดินพิพาทด้วย เมื่อปี 2530 จำเลยที่ 1 ทำนิติกรรมโอนขายที่ดิน พิพาทให้แก่จำเลยที่ 2 ในราคา 200,000 บาท โจทก์จึงฟ้องขอให้เพิกถอนนิติกรรมการซื้อขาย ที่ดินระหว่างจำเลยทั้งสองโดยอ้างว่าจำเลยทั้งสองสมคบกันฉ้อฉลซื้อขายที่ดินพิพาทอันเป็นมรดก ของผู้ตายต่ำกว่าราคาท้องตลาดในขณะนั้น ศาลชั้นต้นฟังว่าคดีขาดอายุความ พิพากษายกฟ้อง ปรากฏตามสำนวนคดีแพ่งหมายเลขแดงที่ 71/2535 ของศาลชั้นต้น โจทก์มาฟ้องจำเลยทั้งสอง เป็นคดีนี้ มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของโจทก์ว่าฟ้องคดีนี้เป็นประเด็นเดียวกับคดีก่อนหรือไม่ พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า แม้ในคดีแพ่งหมายเลขแดงที่ 71/2535โจทก์ฟ้องขอให้เพิกถอนนิติกรรม การซื้อขายที่ดินพิพาทระหว่างจำเลยทั้งสองและในคดีนี้โจทก์ฟ้องขอให้จำเลยทั้งสองร่วมกันใช้ค่า ที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างตามราคาที่แท้จริงก็ตามแต่ในคดีทั้งสองดังกล่าวโจทก์อ้างเหตุในการฟ้อง เหมือนกันว่าจำเลยทั้งสองสมคบกันฉ้อฉลซื้อขายที่ดินพิพาทอันเป็นทรัพย์สินมรดกของผู้ตายต่ำกว่า ราคาท้องตลาด คดีทั้งสองจึงมีประเด็นข้อพิพาทอย่างเดียวกันว่า จำเลยทั้งสองได้สมคบกันซื้อขาย ที่ดินพิพาทในราคาที่ต่ำกว่าราคาท้องตลาดทำให้ทายาทเสียหายหรือไม่เมื่อข้อเท็จจริงฟังได้จาก สำนวนในคดีแพ่งหมายเลขแดงที่ 71/2535คู่ความมิได้อุทธรณ์ แต่คดียังไม่ถึงที่สุด การฟ้องคดี ของโจทก์จึงเป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาซ้ำตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 144ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 2 พิพากษานั้น ศาลฎีกาเห็นฟ้องด้วยในผล"พิพากษายืน(สันติ ทักราล-อุดม มั่งมีดี-สุวรรณ ศักดารักษ์)แหล่งที่มาเนติบัณฑิตยสภาแผนกหมายเลขคดีดำศาลฎีกา หมายเลขคดีดำศาลชั้นต้นหมายเลขคดีแดงศาลชั้นต้นหมายเหตุมีปัญหาเรื่องการดำเนินกระบวนการ พิพิจารณาซ้ำตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 144 กับการฟ้องซ้อนตามมาตรา 173 ที่จะต้องพิจารณาตามคำพิพากษาฎีกาต่อไปนี้ คำพิพากษาฎีกาที่ 3291/2537 เดิมโจทก์ฟ้อง จำเลยต่อศาลแรงงานกลางขอให้บังคับจำเลยจ่ายสินจ้างแทนการบอกกล่าวล่วงหน้า เงิน เปอร์เซ็นต์จากการขายสินค้า ค่าเสียหายและค่าชดเชยจำเลยยื่นคำให้การและฟ้องแย้ง เรียกค่าเสียหายจากโจทก์โจทก์ขาดนัดพิจารณา ศาลแรงงานกลางสั่งจำหน่ายคดีทั้งหมดออกเสีย จากสารบบความ ดังนั้นการที่ศาลแรงงานกลางได้สั่งจำหน่ายคดีตามฟ้องเดิมของโจทก์ด้วยเหตุที่ โจทก์ขาดนัดพิจารณาคดีตามฟ้องเดิมของโจทก์จึงไม่อยู่ในระหว่างพิจารณาของศาลอีกต่อไป

โจทก์ยอมยื่นคำฟ้องเรื่องเดียวกันเป็นคดีนี้ต่อศาลแรงงานกลางในวันเดียวกันหลังจาก ศาลแรงงานกลางสั่งจำหน่ายคดีแล้วได้ ไม่เป็นการฝ่าฝืนต่อประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 173(1) ส่วนที่จำเลยยื่นอุทธรณ์คำสั่งจำหน่ายคดีของศาลแรงงานกลางในวันต่อมา นั้น เป็นการอุทธรณ์คำสั่งของศาลแรงงานกลางที่จำหน่ายคดีตามฟ้องแย้งของจำเลยซึ่งเป็นคดีคนละ ส่วนไม่เกี่ยวข้องกับฟ้องเดิมของโจทก์ การยื่นอุทธรณ์และคำร้องอุทธรณ์คำสั่งของจำเลยดังกล่าว จึงไม่ถือว่าคดีตามฟ้องเดิมของโจทก์ยังอยู่ในระหว่างพิจารณาอันจะเป็นเหตุให้ฟ้องของโจทก์คดีนี้ เป็นฟ้องซ้อนกับคดีเดิม อย่างไรก็ตามเมื่อปรากฏว่าอุทธรณ์ของจำเลยในส่วนฟ้องแย้งในคดีเดิม นั้น ศาลฎีกาได้มีคำพิพากษาให้รับฟ้องแย้งของจำเลยไว้พิจารณาจึงทำให้ฟ้องแย้งของจำเลยในคดี นี้เป็นฟ้องซ้อนต้องห้ามที่จะรับไว้พิจารณา คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2555/2538 ขณะโจทก์ยื่นฟ้องคดีนี้ ก่อนซึ่งศาลชั้นต้นมีคำสั่งจำหน่ายคดีเพราะโจทก์ขาดนัดพิจารณายังอยู่ในระยะเวลาที่จำเลยมี สิทธิยื่นอุทธรณ์คัดค้านคำสั่งของศาลชั้นต้นได้และต่อมาจำเลยได้ยื่นอุทธรณ์ ต้องถือว่าขณะที่ โจทก์ยื่นฟ้องจำเลยเป็นคดีนี้ คดีก่อนของโจทก์ยังอยู่ในระหว่างพิจารณา ฟ้องของโจทก์คดีนี้จึงเป็น ฟ้องซ้อน ต้องห้ามตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 173 วรรคสอง(1) คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3291/2537 วินิจฉัยว่าไม่เป็นฟ้องซ้อนเพราะขณะที่โจทก์ยื่นฟ้องคดีใหม่ คดี เดิมของโจทก์ไม่ได้อยู่ระหว่างพิจารณา และต่อมาจำเลยก็ไม่ได้ยื่นอุทธรณ์ในส่วนของคำฟ้องของ โจทก์ ส่วนคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2555/2538 วินิจฉัยว่าเป็นฟ้องซ้อน เพราะคดีก่อนยังอยู่ใน ระหว่างที่จำเลยมีสิทธิยื่นอุทธรณ์และต่อมาจำเลยได้ยื่นอุทธรณ์ สำหรับคดีที่หมายเหตุนี้ขณะที่ โจทก์ยื่นฟ้องคดีใหม่ คดีเดิมของโจทก์ไม่ได้อยู่ระหว่างพิจารณาและต่อมาจำเลยก็ไม่ได้ยื่นอุทธรณ์ เช่นเดียวกับคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3291/2537 แต่ต่างกันที่ว่าเนื่องจากคดีเดิมได้มีคำพิพากษา วินิจฉัยชี้ขาดประเด็นแห่งคดีแล้วการฟ้องใหม่จึงเป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาซ้ำ คำพิพากษา ฎีกาทั้งสามฉบับนี้ข้อเท็จจริงแตกต่างกันดังกล่าวจึงไม่ขัดกันแต่อย่างใด ไพโรจน์ วายุภาพ คำพิพากษา: โจทก์ฟ้องว่า โจทก์เป็นทายาทและผู้จัดการมรดกทั่วไปของนายคำตาล กองกิจ ส่วน จำเลยที่ 1 เป็นผู้จัดการมรดกเฉพาะที่ดิน 8 แปลง ซึ่งรวมถึงที่ดิน น.ส.3 เล่มที่ 5 หน้า 112เลขที่ 15 เนื้อที่ 2 ไร่ 2 งาน 98 ตารางวา พร้อมสิ่งปลูกสร้างซึ่งเรียกว่า ตลาดสดบ้านทราย อันประกอบด้วย อาคารไม้ชั้นเดียว 1 หลัง กับห้องแถวไม้ชั้นเดียวและสองชั้น 30 ห้องจำเลยที่ 2 เป็นบุตรเขยจำเลย ที่ 1 เมื่อวันที่ 8 มกราคม 2530จำเลยที่ 1 นำคำสั่งศาลที่ตั้งจำเลยที่ 1 เป็นผู้จัดการมรดกเฉพาะไป ขอรับโอนที่ดินแปลงดังกล่าวมาเป็นของตนในฐานะผู้จัดการมรดกแล้วคบคิดกันกับจำเลยที่ 1 ฉ้อฉลโอนขายต่อไป ให้จำเลยที่ 2 ในราคาเพียง 200,000 บาท ซึ่งราคาที่แท้จริงไม่ ต่ำกว่า 2,000,000 บาท การตกลงดังกล่าวจำเลยที่ 1 มีส่วนได้เสียด้วยเพราะจำเลยที่ 2 เป็นบุตร เขยของจำเลยที่ 1 แต่มิได้รับอนุญาตจากศาลตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1722 เงินที่ขายได้ก็ไม่นำมาแบ่งปันแก่ทายาท อันเป็นการปฏิบัติหน้าที่ผู้จัดการมรดกโดยไม่สุจริต การกระทำของจำเลยทั้งสองทำให้ กองมรดกของนายคำตาลหรือคำตานเสียหาย โจทก์และทายาท อื่นขอให้จำเลยทั้งสองชดเชยราคาที่แท้จริงแก่กองมรดกแล้ว แต่ตกลงกันไม่ได้ ขอให้บังคับจำเลย ทั้งสองร่วมกันชำระเงินค่าที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างเป็นเงิน 2,000,000 บาท พร้อมดอกเบี้ยร้อยละ 7.5 ต่อปี นับแต่วันฟ้องจนกว่าจะชำระเสร็จแก่กองมรดกจำเลยทั้งสองให้การว่า นายคำตาลหรือ คำตานเจ้ามรดกถึงแก่ความตายเมื่อปี 2525 นับแต่เจ้ามรดกถึงแก่ความตายจำเลยที่ 1 ครอบครอง ที่ดินพิพาทตลอดมา โดยโจทก์และทายาทอื่นไม่เคยมาเกี่ยวข้องกับจำเลยที่ 1 เคยปฏิเสธการแบ่ง มรดกให้แก่โจทก์กับทายาทอื่นหลายครั้งโจทก์ทราบถึงการซื้อขายที่ดินพิพาทระหว่างจำเลยที่ 1 ที่

2 แล้ว แต่มิได้ฟ้องคดีภายใน 1 ปีการซื้อขายเสร็จสิ้นเมื่อปี 2530 แต่โจทก์ไม่ฟ้องเรียกคืนหรือใช้ราคาทรัพย์สินเนื่องจากการจัดมรดกภายใน 5 ปี คดีโจทก์จึงขาดอายุความ ราคาที่ซื้อขาย 200,000 บาท นั้นสูงพอสมควรในขณะที่ทำการซื้อขายแล้ว และจำเลยที่ 2 รับซื้อไว้โดยสุจริตเสียค่าตอบแทนไม่จำเป็นต้องใช้ราคาทรัพย์สิน โจทก์เคยฟ้องจำเลยทั้งสองต่อศาลชั้นต้นเป็นคดีแพ่งหมายเลขดำที่ 150/2534 หมายเลขแดงที่ 71/2535 และศาลได้มีคำพิพากษาในประเด็นข้อพิพาทแล้ว คดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลอุทธรณ์ การที่โจทก์นำคดีนี้มาฟ้องจึงเป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาซ้ำ ขอให้ยกฟ้องศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง โจทก์อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค 2 พิพากษายืน โจทก์ฎีกาศาลฎีกาวินิจฉัยว่า "ข้อเท็จจริงเบื้องต้นฟังได้เป็นยุติว่าโจทก์เป็นผู้จัดการมรดกทั่วไปของนายคำตาลหรือคำตาน กองกิจผู้ตาย ส่วนจำเลยที่ 1 เป็นผู้จัดการมรดกที่ดินของผู้ตาย 8 แปลงรวมทั้งที่ดินพิพาทด้วย เมื่อปี 2530 จำเลยที่ 1 ทำนิติกรรมโอนขายที่ดินพิพาทให้แก่จำเลยที่ 2 ในราคา 200,000 บาท โจทก์จึงฟ้องขอให้เพิกถอนนิติกรรมการซื้อขายที่ดินระหว่างจำเลยทั้งสองโดยอ้างว่าจำเลยทั้งสองสมคบกันฉ้อฉลซื้อขายที่ดินพิพาทอันเป็นมรดกของผู้ตายต่ำกว่าราคาท้องตลาดในขณะนั้น ศาลชั้นต้นฟังว่าคดีขาดอายุความ พิพากษายกฟ้องปรากฏตามสำนวนคดีแพ่งหมายเลขแดงที่ 71/2535 ของศาลชั้นต้น โจทก์มาฟ้องจำเลยทั้งสองเป็นคดีนี้ มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของโจทก์ว่าฟ้องคดีนี้เป็นประเด็นเดียวกับคดีก่อนหรือไม่ พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า แม้ในคดีแพ่งหมายเลขแดงที่ 71/2535 โจทก์ฟ้องขอให้เพิกถอนนิติกรรมซื้อขายที่ดินพิพาทระหว่างจำเลยทั้งสองและในคดีนี้โจทก์ฟ้องขอให้จำเลยทั้งสองร่วมกันใช้ค่าที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างตามราคาที่แท้จริงก็ตามแต่ในคดีทั้งสองดังกล่าวโจทก์อ้างเหตุในการฟ้องเหมือนกันว่าจำเลยทั้งสองสมคบกันฉ้อฉลซื้อขายที่ดินพิพาทอันเป็นทรัพย์มรดกของผู้ตายต่ำกว่าราคาท้องตลาด คดีทั้งสองจึงมีประเด็นข้อพิพาทอย่างเดียวกันว่า จำเลยทั้งสองได้สมคบกันซื้อขายที่ดินพิพาทในราคาที่ต่ำกว่าราคาท้องตลาดทำให้ทายาทเสียหายหรือไม่เมื่อข้อเท็จจริงฟังได้จากสำนวนในคดีแพ่งหมายเลขแดงที่ 71/2535 คู่ความมิได้อุทธรณ์ แต่คดียังไม่ถึงที่สุด การฟ้องคดีของโจทก์จึงเป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาซ้ำตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 144 ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 2 พิพากษานั้น ศาลฎีกาเห็นฟ้องด้วยในผล"พิพากษายืน อุทธรณ์ฎีกาตัดสินเกี่ยวกับปัญหาข้อกฎหมายคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4881/2538 นาย แอ ชัย แก้ว ในฐานะ ทายาท และ ผู้จัดการมรดก ของโจทก์นาย คำ ตาลหรือคำตาน กอง กิจโจทก์นาง แอ่น ทราย คำ กับพวกจำเลย ป.วิ.พ. ม. 144 คดีก่อนโจทก์ฟ้องขอให้เพิกถอนนิติกรรมซื้อขายที่ดินระหว่างจำเลยทั้งสอง คดีนี้โจทก์ฟ้องขอให้จำเลยทั้งสองร่วมกันใช้ค่าที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างตามราคาที่แท้จริง แต่คดีทั้งสองโจทก์อ้างเหตุเหมือนกันว่าจำเลยทั้งสองสมคบกันฉ้อฉลซื้อขายที่ดินซึ่งเป็นทรัพย์มรดกของผู้ตายต่ำกว่าราคาท้องตลาด คดีทั้งสองจึงมีประเด็นข้อพิพาทอย่างเดียวกันว่า จำเลยทั้งสองได้สมคบกันซื้อขายที่ดินในราคาที่ต่ำกว่าราคาท้องตลาดทำให้ทายาทเสียหายหรือไม่เมื่อคดีก่อนศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาแล้วคู่ความมิได้อุทธรณ์แต่คดียังไม่ถึงที่สุด ฟ้องคดีนี้ของโจทก์จึงเป็นการดำเนินการกระบวนการพิจารณาซ้ำตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 144 โจทก์ฟ้องว่า โจทก์เป็นทายาทและผู้จัดการมรดกทั่วไปของนายคำตาล กองกิจ ส่วนจำเลยที่ 1 เป็นผู้จัดการมรดกเฉพาะที่ดิน 8 แปลง ซึ่งรวมถึงที่ดิน น.ส.3 เล่มที่ 5 หน้า 112 เลขที่ 15 เนื้อที่ 2 ไร่ 2 งาน 98 ตารางวา พร้อมสิ่งปลูกสร้างซึ่งเรียกว่า ตลาดสดบ้านทราย อันประกอบด้วยอาคารไม้ชั้นเดียว 1 หลัง กับห้องแถวไม้ชั้นเดียวและสองชั้น 30 ห้องจำเลยที่ 2 เป็นบุตรเขยจำเลยที่ 1 เมื่อวันที่ 8 มกราคม 2530 จำเลยที่ 1 นำคำสั่งศาลที่ตั้งจำเลยที่ 1 เป็นผู้จัดการมรดกเฉพาะไป

ขอรับโอนที่ดินแปลงดังกล่าวมาเป็นของตนในฐานะผู้จัดการมรดกแล้วคบคิดกันกับจำเลยที่ 1
ฉ้อฉลโอนขายต่อไป ให้จำเลยที่ 2 ในราคาเพียง 200,000 บาท ซึ่งราคาที่แท้จริงไม่
ต่ำกว่า 2,000,000 บาท การตกลงดังกล่าวจำเลยที่ 1 มีส่วนได้เสียด้วยเพราะจำเลยที่ 2 เป็นบุตร
เขยของจำเลยที่ 1 แต่มิได้รับอนุญาตจากศาลตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1722
เงินที่ขายได้ก็ไม่นำมาแบ่งปันแก่ทายาท อันเป็นการปฏิบัติหน้าที่ผู้จัดการมรดกโดยไม่สุจริต
การกระทำของจำเลยทั้งสองทำให้ กองมรดกของนายคำตาลหรือคำตานเสียหาย โจทก์และทายาท
อื่นขอให้จำเลยทั้งสองชดเชยราคาที่แท้จริงแก่กองมรดกแล้ว แต่ตกลงกันไม่ได้ ขอให้บังคับจำเลย
ทั้งสองร่วมกันชำระเงินค่าที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างเป็นเงิน 2,000,000 บาท พร้อมดอกเบี้ยร้อยละ
7.5 ต่อปี นับแต่วันฟ้องจนกว่าจะชำระเสร็จแก่กองมรดกจำเลยทั้งสองให้การว่า นายคำตาลหรือ
คำตานเจ้ามรดกถึงแก่ความตายเมื่อปี 2525 นับแต่เจ้ามรดกถึงแก่ความตายจำเลยที่ 1 ครอบครอง
ที่ดินพิพาทตลอดมา โดยโจทก์และทายาทอื่นไม่เคยมาเกี่ยวข้องกับจำเลยที่ 1 เคยปฏิเสธการแบ่ง
มรดกให้แก่โจทก์กับทายาทอื่นหลายครั้ง โจทก์ทราบถึงการซื้อขายที่ดินพิพาทระหว่างจำเลยที่ 1 ที่
2 แล้ว แต่มิได้ฟ้องคดีภายใน 1 ปีการซื้อขายเสร็จสิ้นเมื่อปี 2530 แต่โจทก์ไม่ฟ้องเรียกคืนหรือใช้
ราคาทรัพย์เนื่องจากการจัดมรดกภายใน 5 ปี คดีโจทก์จึงขาดอายุความ ราคาที่ซื้อขาย 200,000
บาท นั้นสูงพอสมควรในขณะทำการซื้อขายแล้ว และจำเลยที่ 2 รับซื้อไว้โดยสุจริตเสียค่าตอบแทน
ไม่จำเป็นต้องใช้ราคาทรัพย์คืน โจทก์เคยฟ้องจำเลยทั้งสองต่อศาลชั้นต้นเป็นคดีแพ่งหมายเลขดำที่
150/2534 หมายเลขแดงที่ 71/2535 และศาลได้มีคำพิพากษาในประเด็นข้อพิพาทแล้ว คดีอยู่
ระหว่างการพิจารณาของศาลอุทธรณ์ การที่โจทก์นำคดีนี้มาฟ้องจึงเป็นการดำเนินกระบวนการ
พิจารณาซ้ำ ขอให้ยกฟ้องศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง โจทก์อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค
2 พิพากษายืน โจทก์ฎีกาศาลฎีกาวินิจฉัยว่า "ข้อเท็จจริงเบื้องต้นฟังได้เป็นยุติว่าโจทก์เป็น
ผู้จัดการมรดกทั่วไปของนายคำตาลหรือคำตาน กองกิจผู้ตาย ส่วนจำเลยที่ 1 เป็นผู้จัดการมรดก
ที่ดินของผู้ตาย 8 แปลงรวมทั้งที่ดินพิพาทด้วย เมื่อปี 2530 จำเลยที่ 1 ทำนิติกรรมโอนขายที่ดิน
พิพาทให้แก่จำเลยที่ 2 ในราคา 200,000 บาท โจทก์จึงฟ้องขอให้เพิกถอนนิติกรรมการซื้อขาย
ที่ดินระหว่างจำเลยทั้งสองโดยอ้างว่าจำเลยทั้งสองสมคบกันฉ้อฉลซื้อขายที่ดินพิพาทอันเป็นมรดก
ของผู้ตายต่ำกว่าราคาท้องตลาดในขณะนั้น ศาลชั้นต้นฟังว่าคดีขาดอายุความ พิพากษายกฟ้อง
ปรากฏตามสำนวนคดีแพ่งหมายเลขแดงที่ 71/2535 ของศาลชั้นต้น โจทก์มาฟ้องจำเลยทั้งสอง
เป็นคดีนี้ มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของโจทก์ว่าฟ้องคดีนี้เป็นประเด็นเดียวกับคดีก่อนหรือไม่
พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า แม้ในคดีแพ่งหมายเลขแดงที่ 71/2535 โจทก์ฟ้องขอให้เพิกถอนนิติกรรม
การซื้อขายที่ดินพิพาทระหว่างจำเลยทั้งสองและในคดีนี้โจทก์ฟ้องขอให้จำเลยทั้งสองร่วมกันใช้ค่า
ที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างตามราคาที่แท้จริงก็ตามแต่ในคดีทั้งสองดังกล่าวโจทก์อ้างเหตุในการฟ้อง
เหมือนกันว่าจำเลยทั้งสองสมคบกันฉ้อฉลซื้อขายที่ดินพิพาทอันเป็นทรัพย์มรดกของผู้ตายต่ำกว่า
ราคาท้องตลาด คดีทั้งสองจึงมีประเด็นข้อพิพาทอย่างเดียวกันว่า จำเลยทั้งสองได้สมคบกันซื้อขาย
ที่ดินพิพาทในราคาที่ต่ำกว่าราคาท้องตลาดทำให้ทายาทเสียหายหรือไม่เมื่อข้อเท็จจริงฟังได้จาก
สำนวนในคดีแพ่งหมายเลขแดงที่ 71/2535 คู่ความมิได้อุทธรณ์ แต่คดียังไม่ถึงที่สุด การฟ้องคดี
ของโจทก์จึงเป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาซ้ำตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง
มาตรา 144 ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 2 พิพากษายืน ศาลฎีกาเห็นฟ้องด้วยในผล"พิพากษายืน

องค์คณะ

สันติ ทักราล · อุดม มั่งมีดี · สวรรค์ ศักดารักษ์

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: thai-legal-corpus (CC-BY-4.0) ← deka.supremecourt.or.th ·
<https://www.thaideka.online/deka/4881/2538>